

tallets Overvægt bestemt afvises, hvad enten det stæer fra Troens eller fra Vantroens Standpunkt, og det er et saadant Fleertals Overvægt og Tryk, jeg befrygter, hvis vi skulde faae et Kirkeaad som det foreslaaede. Der som den Paastand var saad, hvormed en æret Landssthingsmand endte det andet ærede Things Forhandlinger, denne Sag angaaende, nemlig: Det hele Spørgsmaal samlede sig i: om der ikke kunde findes 27 Mænd i den danske Folkekirke med levende Sands og Kjærlighed til Kirken, ja, saa skulde jeg villig gaae ind derpaa; men det er saa lidt Tilfaeldet, at Spørgsmaalet tværtimod er: Om 27 saadanne Mænd ville kunne findes paa den Maade og ad den Vej, som Forslaget vil have dem fundne paa; men dette troer jeg, at der kun vil være liden Sandsynlighed og slet ingen Sikkerhed for, og det er Grunden, hvorfor jeg maa finde Bedtægselsen af Lovforslaget utilraadeligt.

J. M. Hansen: Jeg maa begynde med at antyde, at jeg troer, at vi ved Behandlingen af denne Sag vel maae skjelne imellem Kirken, det rent Kirkelige, det Religiøse, hvad man nu vil kalde det, i selve den almindelige Kirke, og den danske Folkekirke; Kirken som Kirke er der efter min Formening her ikke Spørgsmaal om, men derimod kun om Folkekirken Stilling og Forsatning; Folkekirken er efter min Betragtning kun et verdsligt Begreb, den Stilling nemlig, hvori Kirken staaer til Staten, saalænge den vil have Statens Understøttelse. Naar den ikke behøver en saadan, naar den vil frigjøre sig deraf, saa kan den ifølge vor Grundlov blive saa fri og selvstændig, som den vil; naar den vil sige: vi ville ikke have mere med Staten at gjøre, vi ville udgjøre et Troessamsfund som ethvert andet, der staaer udenfor Folkekirken, saa kan den blive selvstændig og saa kan den ordne sine Anliggender, som den vil. Det, der altsaa her er Spørgsmaal om, det er, under hvilke Forhold Folkekirken vil finde sig i at leve, saalænge den nyder Statens Understøttelse og Hjælp og i den Henseende er stærkt favoriseret af Staten fremfor noget andet Troessamsfund. Idet jeg betragter Forholdet saaledes, skal jeg gaae over til at udtale mig om, hvorvidt et

Kirkeaad vilde være hensigtsmæssigt — jeg skal siden komme til at tale om det Kirkeaad, der er foreslaaet i det foreliggende Forslag. Folkekirken Forsatning ordnes ved Lov; saaledes lyder Grundlovens Ord, og det er altsaa Grundlovens Bud. Nu kunde man jo sige: Vi ville for Diebliffet ingen Forsatning have; det gaaer jo meget godt, som det gaaer; men saa vil jeg svare hertil: Man maa vel lægge Mærke til, at Folkekirken har en Forsatning, at vi ikke ere uden en Forsatning. Det, der altsaa her er Spørgsmaal om, det er: Er den Forsatning, vi have, saaledes, at vi kunne være tilfredse med den fremdeles, eller er den saaledes, at vi maae ønske Forandringer i den ved Lov? Det er jo vist nok, at der ifølge Grundloven ikke kan gives nogen ny Forsatningsbestemmelse angaaende Kirken, uden at det stæer ved Lov. Naar man altsaa spørger, hvorledes vor Forsatning, seet fra det Standpunkt, hvorfra man maa se den, naar man har med dette Lovforslag at gjøre, maa betragtes, saa er det jo saaledes, at forsaavidt Folkekirken Indretning bestemmes ved Lov, bestemmes den af den lovgivende Magt; nemlig: af Kongen og Rigsdagen i Forening. Men det har jo viist sig, at man, og dertil giver jeg den ærede Forslagsstiller, som har havt Ordet, Medhold, ligesom 1848 i den grundlovgivende Forsamling har erkjendt det Nødvendige i at komme til en anden Forsatning for Folkekirken end den nu bestaaende. Dette fremgik af Forhandlingerne i den grundlovgivende Rigsforsamling; men det er end yderligere fremgaaet deraf, at Rigsdagen i flere Aar har i Finantsloven bevilget Penge til vedkommende Ministerium, for at det kunde skaffe sig Forarbejder til et Udkast til en Forsatningslov for Kirken. Dersom altsaa Rigsdagen ikke havde anseet det for ønskeligt at faae en saadan Forsatningslov for Kirken, saa vilde den ikke have indrømmet disse Penge til Forarbejderne dertil. Efterat de havde været bevilgede i adskillige Aar, uden at Ministeriet havde anvendt dem, kom vi endelig dertil, at en Forsamling blev sammenkaldt, fordi denne Pengebevilling havde sat Ministeriet i Stand dertil, og den afgav sin Betænkning angaaende en Kirkeforsatning. Forsaavidt er der altsaa viist, at der hos Rigsdagen har været en be-